

מוטעמי תורת זילים

פרשת קרח – שערות הראש של האדם

און בן פֿלֶת היה בין האנשים שקמו כנגד משה ואהרן שנאמר ו'יִקַּח קֶרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קֵהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאוּן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן' (במדבר טו, א). אך הוא לא היה בין הנבלעים או הנשרפים בעדת קרח, לפי שאשתו הצילה אותו על ידי שהשקתה אותו יין עד שנרדם והלכה וישבה בפתח ביתה. שם היא סתרה את שער ראשה, וכל מי שבא על מנת לקחת את בעלה למחלוקת נגד משה רבינו היה רואה את שיערה הפזור של אשתו, ומיד היה מסתובב והולך לו. וכך אשתו המשיכה עד שהאדמה פתחה את פיה ובלעה את קרח ואנשיו – וְאוּן בֶּן פֶּלֶת בעלה ניצל (גמי סנהדרין דף קט ע"ב – קי ע"א, 'מדרש תנחומא' פרשת קרח אות ז).

יש להתבונן, מדוע בחרה אשתו של און בן פלֶת להרחיק את בעלי המחלוקת מבעלה דווקא על ידי גילוי השערות שעל ראשה?

שערות גופו וראשו של האדם הם בחינת דינים קשים

שערות האיש הן בחינת 'דינים' קשים (זוהר פרשת תזריע דף מח ע"ב ד"ה אלא הכי תאנא, 'שער המצות' להארי"י ז"ל פרשת קדושים ד"ה פאת הראש, 'מבוא שערים' להארי"י ז"ל ש"יג ח"ב פ"ה ד"ה יענין יחודי, 'שער הכוונות' להארי"י ז"ל דרושי ברכות השחר ד"ה יונבאר תחילה) **ורבינו גורם לריבוי דינים** (זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה אשכחנא בספרא. ראה יחסד לאברהם לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א מעין שביעי נהר יג). **אך עם זאת, טוב שלא יספר האדם את שערותיו בשום מקום בגופו אלא יניחם שיגדלו, היות שהם מורים על דברים רבים כפי כוונם ונטייתם למעלה או למטה וכפי אורכם וכיוצא בזה** (יין המשומר לר' נתן שפירא בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה איתא וכן כתב הרב). וכגון השער השחור בגוף האדם בעת ילדותו ושְחָרוּתו, אשר מורה על 'הדין הגמורי' אל מול השער הלבן שבגופו בעת זקנותו (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' האדם וד' יסודותיו בנושא 'ענין השערות שמתלבנים'). וכן שערות הזקן שהן שערות קדושות ונוראות מאד הנמשכות ממקום גבוה עליון ונורא, והן עיקר ההידור ואור הפנים של האדם כפי שנרמזו בפסוק **'וְהַדְרַתָּ פָּנֶיךָ זָקֵן'** (ויקרא יט, לב) (ליקוטי הלכות לר' נתן בחלק יורה דעה הלכות גילוח הלכה ד ד"ה נצא שעיקר).

אמנם זה אינו נוגע לענין 'שערות הראש' (יין המשומר בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה איתא וכן כתב הרב) **שאינו לאדם לגדלם, כי גידולם גורם להתגברות 'הדינים' בעולם** (נועם אלימלך פרשת קדושים ד"ה יואמר הכתוב ואוכליו). **ואוי לו לאדם על שבגידול שערו גורם לשינוי סדרי בראשית' (תיקוני זוהרי תיקון ע' דף קכד ע"א לפי ביאור 'בניהו' למחבר הן איש חס), כאשר עיקר ההקפדה הוא לא לגדל את שערו מעבר לשלושים יום** (ספר 'בניהו' למחבר הן איש חי על תיקוני זוהר תיקון ע' דף קכד ע"א). אמנם בימים שהם ימי 'דין' כגון ימי ספירת העומר וימי אבלות על המת, אין ראוי אז לאדם לחתוך כלל את השערות המורים על 'הדין' (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק ב' סדר הזמנים וכוונות בנושא 'ענין תספורת הזקן'). לכן הארי"י ז"ל לא היה מסתפר כלל בכל ארבעים ותשע ימי ספירת העומר בשום אופן, לא בראש חודש אייר ולא בל"ג בעומר אלא רק בערב חג השבועות, כיון שכל הימים הללו הם ימי דין ואין מעבירים את 'הדין' בזמן 'הדין' (שער הכוונות' להארי"י ז"ל דרושי הפסח דרוש יב ד"ה ענין הגילוח) כדי שלא להתגרות בו.

בשעה שהאדם מספר את שער ראשו צריך שיכוון להעביר 'כוחות' ו'דינים' (שער המצות' להארי"י ז"ל פרשת קדושים ד"ה פאת הראש, עפ"י נוסח התפילה בלשון חכמים למחבר הן איש חי חלק א סימן נח). **לכן הארי"י ז"ל היה נזהר מאוד שלא לגלח את שערות ראשו לאחר שעת מנחה גדולה ואפילו בערב שבת** (שער המצות' להארי"י ז"ל פרשת קדושים ד"ה וענין פאת הזקן), **לפי שבשעת המנחה מתגברים 'הדינים'** (מסילות חכמה לר' מאיר פאפירש סימן כא, 'שיח יצחק' לר' אליהו מני שער האהבה יוסר לתפילת המנחה דף שיב ד"ה ומה נואלו וכו'). **ועוד צריך האדם להשאיר בראש את הפאות על מנת לתת מעט אחיזה לדינים, כי יש צורך בהם** (שער המצות' להארי"י ז"ל פרשת קדושים ד"ה פאת הראש) **ואין ראוי לסלקם לגמרי** (ידעת חכמה' למחרי"ל פרחוביצי' בחלק סולת בלולה הלכות תפילת מנחה סימן רלד, ב ד"ה 'והואיל בסי' רלב הזכר' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל). **והיזהר האדם שהפאות שהוא משאיר בשערו לא יכסו את אזניו בשעת התפילה כי אז המקטרגים סותמים את שערי התפילה למעלה, אלא יסלקם תחת אוזניו** (תיקוני זוהר' תיקון ע' דף קכד ע"א ד"ה וביגין דא צריך' וכן בדף קכד ע"א ד"ה ושערין אחרנין).

כוחות הטומאה אוחזים בשערות ראשו של האדם

החיצונים נאחזים בשערות (באר מים חיים' פרשת אחרי מות ד"ה יועל כן) **הראש של האדם, ניזונים משם ומתגברים על ידיהם, וכפי שאמר דוד המלך עליהם "רבו משערות ראשי שְנָאֵי חַנָּם"** (תהלים סט, ה) (הרמ"ד וואלי דברים לב על הפסוק ילא שערם אבותיכם, 'הרמ"ד וואלי' ספר הליקוטים חלק א' נושאים שונים בנושא 'סוד הענין שה"א יונק מן השערות. ראה 'ארץ החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור סט, ה). **וכן נרמז בפסוק "וְנָחְו לְשָׂדִים לֹא אֱלֹהִים לֹא יָדְעוּם חֲדָשִׁים מְקָרֵב פָּאוּ לֹא שְׁעָרוֹם אֲבֹתֵיכֶם"** (דברים לב, יז) **שהתיבה "שְׁעָרוֹם" היא מלשון 'שערות' (הרמ"ד וואלי דברים לב על הפסוק ילא שערם אבותיכם). ועוד רמז לכך במה שנאמר "וְלֹא יִנָּחְו עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשַׁעֲרֵם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם"** (ויקרא יז, ז), **"לְשַׁעֲרֵם" – הוא רמז לשער שהוא אותיות 'שער' (ראה 'באר מים חיים' פרשת אחרי מות ד"ה יולא יזבחו עוד) לפי ש'החיצונים' רודפים על מנת להידבק בשערות** (עפ"י 'באר מים חיים' פרשת אחרי מות ד"ה ולזה יסמכה התורה).

לכן אין לגדל את שערות הראש כדי שלא יהיה מהם יניקה אל 'החיצונים' יותר מזד (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' נושאים שונים בנושא 'ענין המותרות ומותרות הדיבור') **והן צריכות להיות מושלכות מהאדם כל פעם מחדש. ובפרט בערב שבת קודש, שאז מוכן אור קדושת השבת לבוא אל האדם – ובשביל שלא ייהנו 'החיצונים' מהקדושה מסירים את השערות של הראש** (באר מים חיים' פרשת אחרי מות ד"ה יועל כן) **ובפרט על ידי תער (ספר יין המשומר לרב נתן שפירא בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה וכן כתב הרב). לכן יש מצוה להסתפר בכל ערב שבת כדי לסלק קודם השבת את השערות שמורים על 'הדינים', וכך לא יהיה כוח לחיצונים לינוק משערות הראש ביום שבת** (ידעת חכמה' בחלק סולת בלולה הלכות תפילת מנחה סימן רלד, ב ד"ה 'והואיל בסי' רלב הזכר' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל), **שאחזתם ויניקתם מהשיער הוא בסוד הפסוק "וְנִקְדְּמֵנִים אֲחֻזוּ שְׁעָרֵךְ"** (איוב יח, כ) (הרמ"ד וואלי פרשת האזינו דברים לב על הפסוק ילא שערם אבותיכם וראה שכוונתו לפסוק זה ולא אחר עיי"ש).

אם הסטרא אחרא אכן מצליח לאחוז בשערות האדם הרי הוא מביאו לידי עוונות וחטאים, ואז האדם צריך להקריב קרבן חטאת. לכן הקרבן נקרא בכל מקום 'שענר חטאת' כי הוא נוצר על ידי האחיזה ב'שענר' שהפך ל'שענר', עד שהביא שבאותו המקום התקיים 'ושענרים ירקדו שם' (ישעיה יג, כא) והם מנסים להידבק בקדושה. על כן הקדושה נידחת מפניהם והולכת מהמקום הוא ובמקומה מתפשטת שם הטומאה (באר מים חיים) פרשת אחרי מות ד"ה 'ועבור כל הנוכר'. וכן נאמר על עשו הרשע שהיה איש שענר "הן עשן אהי איש שענר" (בראשית כז, יא) כי היה נאחו בטומאת השדים הנקראים "שענרים" (נור הקודש) על בראשית רבה סה, יא ד"ה והיינו דרשו) ובה מתבאר הפסוק "קדקד שענר מתהלך באשמו" (תהלים סח, כב), "קדקד שענר" – כלומר שמי שיש לו ריבוי שערות על ראשו, "מתהלך באשמו" – פשוט שהוא מתהלך "באשמו" לפי שהוא סימן לבעל עבירה (יעירן קדישין לר' ישראל מרוזין על התהלים פסוק 'קדקד שענר מתהלך', עפ"י 'שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן קעח ד"ה 'ומן האמור' בשם ר' אברהם אשכנזי).

עשו יצא מבטן אמו כשהוא כולו שענר, כי כל כוחות הטומאה אוהזים בשענר (תפארת יהונתן לר' יהונתן אייבשיץ ויקרא כא, ה) והוא נאחו בטומאת הדינים 'החיצוניים' (נור הקודש) על בראשית רבה סה, יא ד"ה והיינו דרשו), אך לעומתו יעקב אבינו נולד 'חלק' (תפארת יהונתן לר' יהונתן אייבשיץ ויקרא כא, ה, נור הקודש) על בראשית רבה סה, יא ד"ה והיינו דרשו). וזה מה שנאמר על עשו 'ויצא הראשון אדמוני פלו פאדרת שענר ויקראו שמו עשו' (בראשית כה, כה), 'ויקראו שמו עשו' – שכאשר נולד ידעו והכירו שהס"מ מלוכלך בו, ושהוא מלא 'שענר' כמו המזיקים הנקראים 'שעירים' שגם הם מלאים בשענר, ושעירים אלו הם מחלקו של הס"מ (יידו בכלי למחבר ספר 'שבת מוסר' סימן רלט. וראה 'שער הפסוקים' להארי"י ז"ל פרשת תולדות פרק כז ד"ה 'ואנכי איש חלק'). ריבוי השערות בגופו של עשו הביא לחימום גופו והתגברות הדם בו ועל כן הוא היה 'אדמוני' כולו מלא חמה ואף להשחית, איש ציד להרוג ולחטוא בניאוף אשת רעהו בלי שובעה. אמנם כיון שבראשו כן היה ראוי שיהיו שערות ככל אדם, לכן ראשו של עשו היה טוב וזכה להיקבר במערת המכפלה, מה שאין כן שאר גופו (יערות דבשי לר' יהונתן אייבשיץ ח"א דרוש י"ד 'והנה בעונותינו וד"ה 'ולכן יצחק).

אדם שמאריך את שער ראשו נותן אחיזה לסטרא אחרא בגופו

כאשר יוסף היה במצרים וסלסל בשערו, אמר הקב"ה כי הוא 'מגרה בו את הדוב' (רש"י בראשית פרק טל, ו) שהיא אשת פוטיפר. וזה משום שהסלסול בשערו היה אמנם רק שמץ קטן של פגם, אך היה די בזה בשביל שיהיה לאשת פוטיפר איזה שורש רע לאחוזו במקום ההוא, להתגרות ביוסף ולהסיתו להיות עמה. ואם הוא לא היה מסלסל בשערו, הרי לא היה בה כוח להתגרות בו בשום אופן כיון שמקורו ברוך ולא היה בו מקום לאחיזה (באר מים חיים) פרשת אחרי מות ד"ה ואפשר לזה לאמר הכתוב). וצריך כל אדם להיזהר בזה, כי יש רוח רעה בשם סקטופ"ה הממונה על כל בני האדם שמתקנים ומסלסלים בשערותיהם, ומעוררת אותם לעשות כך כדי שיסתכלו בהם. והיא גוררת רוח רעה נוספת הנקראת עסירט"א שמעוררת אותם גם להסתכל על עצמם בפרקא (נוהר פרשת פקודי דף רסז ע"א – רסז ע"ב ד"ה בנין כן כמה וד"ה לנו דהא). וכשאדם מסלסל בשערו ומקפיד להתלבש כמו איזה שר או 'הסטרא אחרא' אומרת שאדם זה הוא שלה (נלב דוד' להחיד"א פרק תשיעי ד"ה 'ומה שאמרו ממלבושי' בשם רבותינו, 'שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן קעח ד"ה 'ומן האמור' בשם רבותינו).

ואין ראוי לאדם להניח את שערות ראשו ארוכות, שכל המגדל את שערות ראשו כדי לייפות את עצמו הרי זה מכוח הטומאה שנדבקת בו (ידעת חכמה' למחרי"ל פוחביצ'ר בחלק סולת בלולה הלכות תפילת מנחה סימן רלד, ב ד"ה 'והואיל בסי' רלב הוזהר עפ"י זוהר) שהן אותן שתי רוחות המשחיתים. ואדם זה נקרא 'מגדל בלורית' שהוא נוטריקון 'בני לילית' וס"מ, כי הוא (ספר יין המשומר' לר' נתן שפירא בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה 'איתא בוהר) קורא לשני המשחיתים סקטופ"ה ועסירט"א ששמים עם הכולל יוצא בגמט' שמות הס"מ ואשתו הלילי', לפי שמהם הם יוצאים. ואז המשחיתים באים ונדבקים באדם ומסמים את עיניו לעבור איסורים נוספים כמו סירוק שענר בשבת (ידעת חכמה' בחלק סולת בלולה הלכות תפילת מנחה סימן רלד, ב ד"ה 'והואיל בסי' רלב הוזהר) והשחתת הזקן (ספר יין המשומר' לרב נתן שפירא בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה 'איתא בוהר). לכן אם האדם מוכרח להאריך את שערות ראשו, מוטב לו שירגיל עצמו בפאה נכרית לפרקים, מאשר יגדל את שערות ראשו ויהיה לו קשר תדיר עם הסטרא אחרא (ידעת חכמה' בחלק איסור גילוח הזקן ופיאות הראש ד"ה ומ"ש וצריך לכוין. ולגבי שערותיו של הנייר ראה בהרחבה במאמרינו לפרשת נשא – 'ניירות שמשון הגיבור').

אנשים שנטמאים בצרעת צריכים לגדל את שערות ראשם, כפי שנאמר "והצרוע אֲשֶׁר בו הִנָּעוּ בְּגָדָיו וְהָיוּ פְּרָמִים וְרָאִשׁוֹ יִהְיֶה פְּרוּעַ וְעַל שָׂפָם יִעָטוּ וְטָמְא טָמְא יִקְרָא" (ויקרא יג, מה) (ראה רש"י ויקרא יג פסוק מה ד"ה פרוע). על ידי כן שורה הטומאה אצל הטמא (ממצודת דוד' להרדב"י מצוה שכד ד"ה 'ומימי יש לתת', ורקנאטי על התורה פרשת שמייני ד"ה 'ראשיכם אל תפרעו'), שכפי 'המידה' שמושפעת על האדם כך הוא צריך להתנהג (ממצודת דוד' מצוה שכד ד"ה ומימי יש לתת). ומטעם זה, בסיום ימי הטהרה צריך המצורע לגלח את כל שעריו על ידי שיעביר תער על כל בשרו, ובה יכניע את כוחות הטומאה ששופעים עליו (ורקנאטי על התורה פרשת מצורע ד"ה 'וכבש המטהר', ותפארת יהונתן ויקרא כא, ה) ויסלקם על ידי תגלחתו (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק ב' באורי מאמרי חז"ל ווהר ד"ה 'יסוד ג' מגלחין) שנאמר "וְהָיָה בְיוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ אֶת רָאִשׁוֹ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גְּבִתוֹ וְאֶת כָּל שְׂעָרוֹ יִגְלַח וְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׁרוֹ בְּמֵי וְטָהַר" (ויקרא יד, ט). ולכן הגילוח הוא דווקא ב'תער' כי צריך להשיב את בשרו נכשר נער קטן, עד שיהיה חלק כמו 'דלעת' (ראה גמ' סוטה דף טז ע"א), ואם יישארו אפילו רק שתי שערות בגופו – לא עשה ולא כלום (פירושי רבינו אלעזר מגרמייזא מחבר הרוקח פרשת מצורע ד"ה ונלח את כל שעריו).

וכן האבל שמדת הדין מתוחה כנגדו צריך לגדל פרע שער ראשו (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' נושאים שונים בנושא 'ענין המותרות ומותרות הדיבור') במשך שלושים יום, לפי שיש לכוחות המת אחיזה באבל, ועל ידי שהוא מגדל את שעריו הם נאחזים בשערות האבל ולא בגופו. לכן כאשר היה מת איזה קרוב משפחה אצל הגוים הקדמונים הם היו עושים קרחת בראשם, ההיפך ממה שצווה היהודי באבלותו, ועשו כך במטרה שכוחות המת יאחזו בגופם ולא בשערם ואז יוכלו לקסום קסמים ולדרוש אל המתים (תפארת יהונתן ויקרא כא, ה). והתורה צייתה להימנע מזה שנאמר "לא יקרחו קרחתו בראשם" (ויקרא כא, ה) והוזהרו בזה הכהנים והישראלים (ראה רש"י ויקרא כא, ה).

על ידי שהאבל מגדל את שערותיו הוא מקבל על עצמו גם כל 'דין' שאמור לבוא על אביו שנפטר, והוא נחשב 'כפרת משכבו' של אביו (מעבר יבוקי לר' אהרן ברכיה מודינא שפת אמת פרק כ ד"ה ואיסור הגיהון). וזה כפי הנוסח שאומרים הבנים בשנה ראשונה על פטירת אביהם "הריני כפרת משכבו" (ראה גמ' קידושין דף לא ע"ב, שו"ע יורה דעה רמ, ט) כלומר "כל רע שראוי לבוא על נפשו יבוא עלי" (רש"י על גמ' קידושין דף לא ע"ב ד"ה הריני כפרת משכבו). ומטעם זה גם האישה בזמן אבלותה פותחת את קליעות שיערה, על מנת להראות התגברות הדינים והתפשטותם (בן יהודע' לר' יוסף חיים מחבר 'הבן איש חי' על גבי מסכת ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה', 'בן יהודע' על גמ' מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתו), ואם היא אישה נשואה אז כיסוי ראשה נשאר מלמעלה לכסות את כל שיערה.

קרח נקרא בשמו לאחר שגילח את כל שערותיו כדינם של הלויים

הלויים הם בחינת דין (מקדש מלך) על זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב, 'מדרש אליהו' למחבר ישבט מוסר' פרשת כי תבוא ד"ה במדרש) **שהוא שורש 'הדין' הטהור, והדינים נאחזים בהם** (הרמ"ד וואלי בביאורו על ספר ויקרא פרק יג ד"ה 'ואיש כי ימרט ראשו'). **בשל כך ה' ציוה לגלח את שערותיהם בתער** (מחשוף הלבן) לר' יעקב אבוחצירא פרשת קרח ד"ה ואפשר לרמוז ע"פ) **על מנת שלא יתאחזו בהם 'הדינים הטמאים'** (הרמ"ד וואלי בביאורו על ספר ויקרא פרק יג ד"ה 'ואיש כי ימרט ראשו', 'מחשוף הלבן' לר' יעקב אבוחצירא פרשת קרח ד"ה ואפשר לרמוז ע"פ) **כל כך** (מחשוף הלבן) לר' יעקב אבוחצירא פרשת קרח ד"ה ואפשר לרמוז), **כי הם עלולים להתרבות ולהתגבר מצדם יותר מדי עד שלא יוכלו לעמוד מרוב ריבויים** (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק ב' באורי מאמרי חז"ל זוהר ד"ה 'יסוד ג' מגלחין). **לכן הלויים שנכנסו לעבודה במשכן היו צריכים להעביר מעליהם את כל שערם כולל שערות הראש הזקן והפאות** (רבינו בחיי' במדבר ח, ז ד"ה והעבירו תער) **על ידי תער, בכדי להעביר את 'הדינים' משורשם** (זוהר תוריע דף מט ע"א ד"ה ותינון אמאי), **בדומה לתגלחת הטמאים המצורעים** (ליקוטי הלכות) לר' נתן בחלק אורח חיים ב' הלכות נטילת ידיים לסעודה ו אות ז).

וזה מה שנאמר על הלויים "קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אתם: וכה תעשה להם לטהרם הנה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם וְהִטְהַרְוּ" (במדבר ח, ו - ז). **ועל ידי גילוחם העבירו הלויים מעליהם את כל הטומאה שהיתה אוהזת בשערותיהם** (תפארת יהונתן לר' יהונתן אייבשיץ ויקרא כא, ה) **ולא נשארה אף שיערה שגדלה בחלקו של הסטרא אחרא** (שפתי כהן על התורה: פרשת בהעלותך ד"ה וכה תעשה). ואז הם היו מתברכים כפי שנאמר "וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהַרְם הֲנֵה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהִעֲבִירוּ תֵעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם" (במדבר ח, ז) (זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה אשכחא בספרא). וכל זה היה רק ללויים שהיו באותו הדור ויצאו מטומאת מצרים כי הם היו צריכים להיתקן על ידי הורדת שערותיהם, אך אחרי שהם נתקנו גם כל זרעם (פירוש הרמ"ז לזוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה וכל מאן דאתי).

קרח היה גדול יותר מכל הלויים (זוהר פרשת תוריע דף מט ע"א ד"ה אמר רבי יצחק), וכשם שגילחו את שערות הלויים על מנת לבטל את תוקף הדין ואחיזת הסטרא אחרא (ליקוטי הלכות) חושן משפט ב' הלכות פקדון וארבע שומרים' ד' אות כב), **גם משה רבנו גילח את שערותיו של קרח עד שהיה קרח בראשו** (ישער הגלגולים' הקדמה לב ד"ה 'זו"ס מה שצחקו) **ומשום כך הוא היה נקרא מאותו הזמן בשם 'קרח'** (זוהר פרשת תוריע דף מט ע"א ד"ה וכד חמא). **ושם זה היה מורה על הטובה שנעשתה עמו, שנעשה חלק בלי שערות כדי שלא יתאחזו בו 'הדינים' יותר מידי** (מחשוף הלבן) פרשת קרח ד"ה ואפשר לרמוז). אך כשראה קרח שהוא קרח בלא שערות, ואילו אהרן הכהן מקושט בקישוטי מלכות – נעשה הוא עצמו מזולזל בעיניו וקינא באהרן, והתגלגל הדבר עד שבסוף נפל לשאול תחתית בגהינום (זוהר פרשת תוריע דף מט ע"א ד"ה וכד חמא. ראה גמ' סנהדרין דף ק"ע"א). וטעותו של קרח נרמזה בפסוק "אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יֶשֶׁר וְהִמָּה בִקְשׁוֹ חֲשִׁבֹנוֹת רַבִּים" (קהלת ז, כט) "אֶת הָאָדָם יֶשֶׁר" – הוא קרח שנעשה חלק מן השערות, "וְהִמָּה בִקְשׁוֹ חֲשִׁבֹנוֹת רַבִּים" – הם קרח ועדתו, כי לא התבונן קרח בטובה שעשה עמו ה' (מחשוף הלבן) פרשת קרח ד"ה ואפשר לרמוז).

מטעם זה בן עזאי כינה את ר' עקיבא בן יוסף בשם 'קרח' (ראה גמ' בכורות דף נח ע"א), **לפי שרבי עקיבא היה שורשו במדת 'הגבורה' ועל ידי חסידותו הרבה גילח את כל שערותיו עד שהיה קרח**, והמתיק בזה את כוחות הדין עד שהיה בכוחו לפעול ולקרב נשמות של גרים. **נמצא כי למעלתו ושבחו של ר' עקיבא קראו לו 'קרח'** (ישער הגלגולים' להאר"י ז"ל הקדמה לד"ה ונחזור לענין כי בן עזאי). **וכן היה עם אלישע הנביא, שהיה לו שורש נשמתו חלק ואחיזה מקרח, לכן הוא גילח את שערותיו עד שהיה קרח לגמרי**. ועל זה צחקו עליו הילדים (ישער הגלגולים' הקדמה לב ד"ה 'זו"ס מה שצחקו) ואמרו לו "עלה קרח עלה קרח" ונעשו על כך, כפי שנאמר על אלישע הנביא "וַיַּעַל מִשָּׁם בֵּית אֵל וְהוּא עֹלָה בְּדָרְךָ וַיִּנְעָרִים קִטְנִים וַיֵּצְאוּ מִן הַעִיר וַיִּתְקַלְסוּ בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קֶרַח עֲלֵה קֶרַח: וַיִּפְּן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם וַיִּקְלַלם בְּשֵׁם ה' וַתִּצְאָנָה שְׁתֵּימָּם דָּבָים מִן הַיַּעַר וַתִּבְרַעְנָה מֵהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם יְלָדִים" (מלכים ב', כג - כד).

וישנם אנשים אשר שורש נשמתם הוא מ'נשמת קין' שהוא בחינת דין ולכן 'הדינים' נאחזים בהם הרבה מאד, וכל שכן שיש ל'דינים' אחיזה בשערותיהם שגם הם 'דינים'. מטעם זה ה' יתברך גוזר על האנשים הללו שיהיה להם 'קרחות' בראשם, ועל ידי נשירת שערותיהם ימנעו אחיזת הדינים בשערותיהם ובהם, ממש כמו הלויים במשכן. וכשם ש'הקרחות' היתה לטובתם של הלויים ולטובתו של אלישע הנביא, כך גם 'הקרחות' לאדם שהוא משורש הדין של קין היא לטובתו, שלא תיפגם טהרתו באחיזת הדינים בשעריו. וכפי שנרמז בפסוק "וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא" (ויקרא יג, מ) "קרח הוא" – שאם נשרו שערותיו של האיש ויתקרח האדם וראשו חלק ללא סימנים אחרים, אזי "טהור הוא" – הרי הדבר הוא סימן לטהרה. ונמצא כי ההתקרחות של בני האדם היא לטובתם ולמעלתם (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יג ד"ה 'ואיש כי ימרט ראשו').

כיסוי שערותיה של האישה מסיר מעליה את כוחות הדין

שורש בריאת האישה הוא מצד 'הדין' לכן האישה צריכה לגדל את שער ראשה ולא לגלחו, על מנת להשאיר שורש ל'דינים' (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת קדושים ד"ה פאת הראש, 'בן יהודיע על מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו דורות). אמנם האישה יכולה מעיקר הדין לגלח את שערות ראשה כמו אצל הלויים שגם הם נחשבים 'דין' ומגלחים את שערות ראשם (עפ"י יאור החמה) על זוהר פרשת בהעלותך קנא ע"ב ד"ה 'יעל דא אתתאי מהרמ"ק, 'מקדש מלך' על זוהר בהעלותך דף קנא ע"ב), **אך אם היא תעשה כן זה יגרום שיתבטלו 'הדינים' לגמרי** (פירוש הרמ"ז על זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה וכל מאן דאתי, 'בניהו' למחבר הבן איש חי עמ' פט על תיקוני זוהר תיקון ע' דף קכד ע"א) **כי לא יהיה להם מאיפה לינוק, וזה אינו נכון שהרי הם צורך גדול בעולם. לכן גילוח שערות ראשה הוא 'שינוי סדרי בראשית' (בניהו) עמ' פט על תיקוני זוהר תיקון ע' דף קכד ע"א), ואין לה לעשות כן** (ספר 'יין המשומר' בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה איתא וכן כתב).

ומטעם זה אין שער ראשה של האישה נושר, לפי שיש שייכות וקשר ואחיזה בין 'הדין' שבאישה ל'דין' שבשער ראשה. וזה לעומת האיש שאצלו צריך לפעמים למתק את 'הדין' שבשער לכן שערותיו נושרות (עפ"י הרמ"ז וואלי בביאורו על ספר ויקרא פרק יג ד"ה 'ואיש כי ימרט ראשו'). **אמנם בסיום ימי הנידה, כן צריכה האישה לחתוך מעט משערות ראשה**. שקודם שהיא תטהר במקוה לבעלה עליה לקבץ את כל שערות ראשה ביחד אל תוך ידיה ולחתוך מעט בסופם כשיעור שגדלו לה בימי נידותה, ולא יותר. וכן צריכה לחתוך מעט מכל שאר שערות גופה בכל המקומות שהשערות גדלו קודם טהרתה לבעלה (ספר 'יין המשומר' בפרק 'איסור גדול העובר על לא תשחית' ד"ה איתא וכן כתב). **ונכון כך לעשות בכדי להיטהר מהטומאה שאחזה בה בימי נידותה** (עפ"י זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה תאנא מאי) (להרחבה על טומאת הנידה ראה מאמרניו לפרשת מצורע – 'טומאת הנידה').

'הדינים' הם חזקים הן בשערות האיש והן בשערות האישה (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"א ד"ה תא חזי כמה בדכורא) רק שאצל האיש אין לחיצונים כל כך אחיזה בהם לכן לא צריכות להיות כל שערות ראשו מכוסות, ואילו בשערות האישה יש אחיזה לחיצונים (יאור החמה) על זוהר פרשת נשא דף

קבו ע"א ד"ה (הכי נמי לנוקבא' מהרמ"ק) **כי הם 'דינים' קשים יותר מאשר האיש וכפי שרמזו רבותינו באומרם 'שער באישה ערוה' וכפי ש'נאמר 'שערך פֿעדר העזים'** (שיר השירים ד, א וכן שיר השירים ו, ה) (ראה גמי ברכות דף כד ע"א בשם רב ששת) (מקדש מלך' לר' שלום בוזאגלו על זוהר בראשית דף רז ע"א ד"ה יעד לא גליש' ועייש). **לכן האישה צריכה להיזהר שלא יתגלו שערותיה כלל** (יאור החמה' על זוהר פרשת נשא דף קכו ע"א ד"ה 'הכי נמי לנוקבא' מהרמ"ק), **וכל השערות שבראשה יהיו מכוסות** (זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה אשכחנא בספרא, 'מקדש מלך' לר' שלום בוזאגלו על זוהר בהעלותך קנא ע"ב) **אפילו בביתה** (יאור החמה' על זוהר נשא קכו ע"א ד"ה 'הכי נמי לנוקבא' מהרמ"ק), **כי אם הם יתגלו אזי עלולים להכיר בהם 'בעלי הדין' (תיקוני זוהר' תקון ע דף קכד ע"א ד"ה ואתתא בגין דאידיה מסטרא) שהם 'החיצונים'.**

רק לאישה סוטה שעומדת ל'דין' לפני ה' הותר לפרוע את השער שנאמר "וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה לְפָנָי ה' וּפְרַע אֶת רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל פְּתִיָּהּ אֶת מַנְחַת הַזֶּכֶר וְהַזְכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאוֹת הוּא וַיִּבֶד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים" (במדבר ה, יח) **כי פריעת הראש של האישה הוא סימן ל'מדת הדין'** (ספר הקנה' ד"ה דין וסוד עוברת על דת משה יהודית, 'שושן סודות' אות שעג, 'בן יהודעי' למחבר הבן איש חי על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה מלמד שקלעה) **והתפשטותו (בן יהודעי' על גמי שבת פרק י דף צה ע"א סוף ד"ה שקלעה הקב"ה), שעל ידי פריעתו חלה עליה 'מידת הדין' ורוח הטומאה שופעת עליה** (נמצודת דוד' להרדב"ז מצוה קלח ד"ה ופרע את ראשה) **במקום גילוי שורה, אם היא אכן טמאה.** וזה דומה לצרוע שרוח הטומאה שופעת עליו ונאמר בו "וְהִצָּרַע אֶשְׂרֵךְ בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ וְעַל שֵׁפָם יַעֲטֶה וְטָמְא וְטָמְא יִקְרָא" (ויקרא יג, מה). **ומכאן אזהרה לבנות ישראל שלא לצאת בפריעת הראש בכדי להתרחק ממדת הדין** (רקנאטי' פרשת נשא ד"ה ספר זוהר במיין בדיק).

וטוב שכל אישה, נשואה או רווקה (בן יהודעי' על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה הקב"ה לחוה'), **לא יהיה שיערה סתור** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי) **אלא תקלע את שיערה, כי בקליעה הזאת היא** (בן יהודעי' על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה הקב"ה לחוה') **עושה פועל דמיוני לעקוד את 'הדינים'** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי) **ואז היא עוקרת את כוחות 'הדינים' וכופה אותם** (בן יהודעי' על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה הקב"ה לחוה'). **ורמז לדבר במה שנאמר "קלע בָּאָבֶן אֶל הַשֵּׁעָרָה וְלֹא יִחַטָּא" (שופטים כ, טז), כלומר שאם "קלע" את ה"שערה" – שהוא השער, אזי "לא יחטא" – שהאישה לא תבוא לידי חטא.** כך עשה הקב"ה בעצמו כאשר קלע את שערותיה של חוה והביאה בתחילה לפני אדם הראשון, **באופן שכל השער היה קלוע אצלה ללא שום שיערה שפרצה החוצה** (תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ במדבר ה, יח ד"ה ופרע את ראש האשה). **ובזה היתה שלימות תיקונה של חוה, כאשר ה' יתברך רמז על עקירת כוחות הדין שבה** (בן יהודעי' על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה הקב"ה לחוה') **בכוח הבריאה שברא** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי).

האישה צריכה לקלוע את שערות ראשה ולכוון בעת שקולעת כי היא עוקרת את כוחות הדינים וכופה אותם (בן יהודעי' על גמי ברכות דף סא ע"א ד"ה 'מלמד שקלעה הקב"ה לחוה') **אך כשנישאת האישה לא די בקליעת שערותיה, שעדיין יכולים 'החיצונים' לינוק מהם ואסור לתת להם יניקה חס וחלילה – אלא צריכה האישה ללכת תמיד בכיסוי ראש** (ראה 'ליקוטי הלכות' לר' נתן אבן העזר קידושין א' אות א) **שאין ראוי לה לגלות את שערות ראשה** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא פרק חמישי דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי). **ואישה שיוצאת בשוק וראשה פרוע ושער ראשה גלוי, הרי בזה היא פותחת את כל צינורות 'מידת הדין' וסוגרת את צינורות הרחמים, ומזיקה לבעלה לבניה ולממון שלה** (ספר הקנה' ד"ה דין וסוד עוברת על דת משה יהודית). **ובכל פעם שפורעת האישה את שערות ראשה, מיד 'החיצונים' יונקים ממנה. לכן אישה נשואה חייבת לכסות את ראשה בשביל למנוע את היניקה של 'החיצונים'** (עפ"י 'ליקוטי הלכות' לר' נתן אבן העזר קידושין א' אות א).

על ידי כיסוי שער הראש של האישה היא זוכה לבנים חשובים

מעשה היה באישה בשם קמחית שזכתה לראות בחייה שבעה מבניה המשמשים ככהנים גדולים. **וסיפריה האישה כי זכתה לכך לפי שמעולם לא ראו קורות ביתה את קלעי שיערה** (גמי' יומא דף מז ע"א) **כי היתה מניחה מטפחת על ראשה כאשר סרקה את שיערה וכשהיתה קושרת את כיסוי ראשה** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי). **והטעם שכיסוי שערותיה של קמחית זיכה אותה לשכר כזה עבור מעשיה, הוא לפי שהיא השתדלה בצניעות תדירית והיתה מכוונת להסתיר את 'הדין' תמיד אפילו מקירות הבית** (יבסא רחמים' להחיד"א ד"ה 'ירש. אפשר ליתן' על אבות דרבי נתן פרק לה). **והיתה נזהרת בזה מאוד, אף שכבר היתה עוקדת את הדינים על ידי שיערה הקלוע תחת כיסוי ראשה** (בן יהודעי' על גמי מסכת יומא דף מז ד"ה לא ראו קורות ביתי). **ובזה גרמה קמחית להגביר את 'החסד', לכן מידה כנגד מידה זכתה שיצאו ממנה כהנים גדולים, שהרי שורש הכהנים זה ב'חסד' וכל שכן הכהנים הגדולים** (יבסא רחמים' להחיד"א על אבות דרבי נתן פרק לה ד"ה 'ירש. אפשר ליתן').

אשתו של און בן פלת הצילה את בעלה ועשתה 'עבירה לשמה' על ידי שסתרה את שערות ראשה וישבה בפתח ביתה, וכל מי שהגיע על מנת לקחת את און בן פלת למחלוקת על משה רבינו ואהרן הכהן, היה רואה כי היא איננה מכסה את ראשה – והיה מיד הולך לו. והיא עשתה כן בחכמה (יבסא רחמים' להחיד"א ד"ה 'ירש' על אבות דרבי נתן פרק לה) **כפי שנאמר עליה "חַכְמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה" (משלי יד, א) (גמי סנהדרין דף קי ע"א), לפי שכל האנשים החולקים על משה היו רוצים להיות כהנים גדולים, ובה שהיתה מגלה את שיערה כביכול אמרה להם שהיא לא יכולה לזכות שיהיו לה בנים תלמידי חכמים כדברי רבותינו, וגם לא לזכות לגדלות של בעלה כי גילוי שער האישה מזיק גם לבעל – וממילא אין בעלה ראוי לכהונה. וכך למעשה היא מנעה אותם מלקחת את בעלה** (יבסא רחמים' להחיד"א ד"ה 'ירש' פרק לה).

אדם שמניח את אשתו שיראו משערות ראשה לחוץ ראוי לקללה. לפי שהאישה הזאת גורמת שהעניות תשרור בביתה, שבניה לא יהיו חשובים בדור ושרוח הטומאה תשרה בביתה. **וכל זה נגרם כאשר נראה שיערה בתוך ביתה ועוברת על דרכי הצניעות שם, וכל שכן הוא אם הולכת ברחוב בחוץ ושערה גלוי** (זוהר פרשת נשא דף קכ ע"ב ד"ה אמר רבי חזקיה). **לכן צריכה כל אישה שאפילו קורות ביתה לא יראו את שערות ראשה** (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"א ד"ה אמר רבי יהודה) **ואפילו לא את אותם שערות היוצאות החוצה מתוך סריגי כיסוי ראשה** (פירוש הרמ"ז על זוהר פרשת בהעלותך דף קנא ע"ב ד"ה וכל מאן דאתל). **ואם האישה נזהרת בצניעות ומכסה את שערות ראשה, הרי שהיא זוכה שבניה יהיו חשובים על שאר בני העולם, ובעלה מתברך בכל הברכות כולם – בהשגות רוחניות וגשמיות, בעושר, בנים ובני בנים סיביל לשולחנו** (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"א ד"ה ועל דא) **אמן, כן יהי רצון.**

העלון גם לעילוי נשמת: יצחק בן רבקה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל.	העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזיזה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: ציונה שושנה בת חנה במון הי"ו	העלון גם לעילוי נשמת: יוסף מנחם בן אהרן ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אשת דוד ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: מנשה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: מנשה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: מנשה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמת: מנשה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.	ת.נ.צ.ב.ה.

